surasta ankstesnių dviejų lygių bažnyčios grindų liekanos. Pačios ankstyviausios geltonų ir rausvų plytų grindys datuojamos XVI a. pabaiga - XVII a. pradžia. Vėlesnės akmeninių plokščių grindys įrengtos XVIII a. viduryje, jos pažymėtos 1848 m. V. Sadovnikovo litografijoje. Šios akmeninės plokštės buvo panaudotos ir 1908 m. klojant dabartines bažnyčios grindis.

Andrius Vaicekauskas, Saulius Sarcevičius

Archeologiniai tyrinėjimai Šv. Stepono bažnyčios šventoriuje Vilniuje

Remiantis istoriniais duomenimis laikoma, kad Šv. Stepono bažnyčia pastatyta 1600 m. Prie bažnyčios buvo kapinės. Vieni šaltiniai nurodo, kad jose pradėta laidoti 1665 m., kiti - XVIa. Kapinės oficialiai uždarytos 1865 m. Po II Pasaulinio karo bažnyčia nebeveikė. Joje įrengti sandėliai, o šventorius ir kapinių teritorija išasfaltuota.

1993 m. PRI tyrinėjo bažnyčios šventorių. Iškasti 4 šurfai, ištirtas 20 kv. m plotas. Pirmajam šurfui vieta parinkta prie V bažnyčios durų. 1,4 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas betoninis slenkstis ir greta esanti betonuota duobė purvui surinkti. Nustatyta, kad durys buvo 2,7 m aukščio. Prie slenksčio bažnyčios viduje išlikę betoninių grindų fragmentai. Virš slenksčio esantys sluoksniai supilti XX a.

Kiti trys šurfai iškasti Š šventoriaus dalyje. Paaiškėjo, kad bažnyčia statyta ant arkinių pamatų. 0,8-1,6 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas tamsiai pilkos spalvos 0,5-15 cm storio žemės sluoksnis. Tai buvęs šventoriaus paviršius, susiformavęs po

bažnyčios pastatymo XVII a. Jame rastas Lietuvos 1666 m. Jono Kazimiero šilingas, Švedijos karaliaus Karolio Gustavo 1655 m. Livonijos šilingas, XVII a. koklio fragmentas, keramikos šukių. Sluoksnis apardytas laidojant. Iš viso šurfuose aptikta trylika XVII-XIX a. kapų. Mirusieji laidoti karstuose 1,1-2 m gylyje, orientuoti galvomis dažniausiai į V. Po permaišyta kapų žeme buvo judinto smėlio sluoksniai, susiformavę matyt bažnyčios statybos metu. Juose taip pat pastebėti kapų pėdsakai. Po smėlio sluoksniais, 2,8-4 m gylyje pasiektas įžemis.

Povilas Tebelškis

Palėvenės vienuolyno teritorijos archeologiniai tyrimai 1993 metais.

LKP MC 1993 m. toliau tęsė 1991 m. pradėtus Palėvenės, Kupiškio raj., vienuolyno archeologinius tyrimus (darbų vadovas P. Tebelškis) (žr. ATL 199O ir 1991 m. V. 1992. T. 2. P. 56-58).

Daugiausia dėmesio buvo skirta vidiniam vienuolyno kiemui ištirti, kadangi 1991 metais čia pastebėtas storiausias kultūrinis sluoksnis bei surinkta daugiausia radinių. Dabar, restauruojant vienuolyną, šioje vietoje numatyta kloti požemines inžinerines komunikacijas. 1993 m. irgi atidengta nemažai pamatų, kurie suteikia papildomos informacijos apie vienuolyno statybos istoriją. Reikia pasakyti, kad kiemo paviršius 1992 m. buvo pažemintas apie O,4-O,5 m (maždaug iki 1991 m. tyrinėjimų metu atidengtų akmenų latakų lygio). Perkasose Nr. XV ir XVI kiemo paviršiuje atidengti 1,1-1,3 m pločio pamatai, sumūryti iš stambių akmenų, kurie kai kur dėti be skiedinio. Pamatai yra lygiagretūs su centri-